

HÖRCSIK Richárd
Földy Ferenc
közéleti küldetése

Dr. Földy Ferenc, egykori sárospataki tanító-képzős diák, később ugyanitt főiskolai tanár, több cikluson át főigazgató életét végigkísérte a kegyelem: hosszú és tartalmas evilági útján megadatott neki a sikeres szakmai munka, a családi örömök és a közösség szolgálatának lehetősége. Közéleti szerepvállalása hűen tükrözte egész életét: mindig ott volt, ahol a leginkább szükség volt rá, ha kellett, mindig készen állt arra, hogy szolgálja a közösséget, akár az alma mater, a főiskola falai között, akár azon kívül.¹

1982-ben kapta meg főiskolai tanári ki-nevezését. Ekkor hazánk közállapota még gyökeresen más képet mutattak. De ekkor is voltak szilárd erkölcsű, hívő emberek, akik példát mutattak életükkel, és erősítették a többiekét. Ekkor még kevesen remélték, hogy eljön a valódi változás időszaka, amikor a magyar nemzet érdekeit szem előtt tartó, választott tisztségviselők veszik majd vállukra a közös ügyek terheit. A közös dolgok, a res publica intézése kevesek kiváltsága volt még ekkor.

1983-ban, amikor az ekkor csak jelképesen működő Országgyűlés megalkotta a választásokról szóló törvényt,² még mindig kevesen sejtették, hogy mit is jelent majd mindez a gyakorlatban: végre értelmet nyertek a választások: kötelezően több jelölt közül kellett és lehetett választani. Így az 1985. június 8-án tartott képviselőválasztáson Huszár István³ neve mellett Földy Ferenc is szerepelt a szavazólapon, a Sárospatak köz-

pontú Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 18. országgyűlési választókerületben. A választáson Földy Ferenc 51%-ot, ellenfele 48,3%-ot ért el. Huszár István később felhívta őt és így szólt: „*Jobbat én sem tudtam volna elképzelni.*”

Június végén megkezdte működését az Országgyűlés, igaz azonban, hogy a törvényhozást megillető rang, jelentőség visszaszerzéséhez még évek hosszú küzdelme kellett, hogy elteljen. Földy Ferenc – hivatásából adódóan – a kulturális bizottság tagja lett.⁴ Az öt évre megválasztott törvényhozó testület szerepe rendkívül sajátos volt: „*egyfajta reformkor volt ez*”, a pártállami keretek közötti mozgásteret kihasználva, a pártállami többség akaratát is hajlítva ért el ez az Országgyűlés olyan eredményeket, amelyeket az adott történelmi helyzetben igen nagyra kell értékelni.⁵

Az új sárospataki képviselő mindig egyértelművé tette értékválasztását, és sohasem rejtette véka alá, hogy a nevelés és a kultúra felől, valamint a nemzeti érdekeket figyelembe véve közelít az Országgyűlés elé terjesztett javaslatokhoz, törvényekhez. Emlékezetes volt az 1987. március 19-én, a földről szóló törvényjavaslat vitájában elhangzott felszólalása, amelyben tanúságot tett a földhöz kapcsolódó történelmi, kulturális értékek mellett: a muhi csatamező, Rákóczi ónodi országgyűlésének színhelye történelmi tudatunk fontos tényezői. Ekkor hívta fel a figyelmet a földterületek neveinek, mint a kulturális örökség, a tudomány részének megóvására.⁶

Két évvel később, 1989 márciusában az alkotmány előkészítésekor a nemzeti jelképek kiemelt jelentősége mellett szólalt fel, rámutatva a hazaszeretet fontosságára. Bátorságra vall, hogy kiállt a koronás címer ismételt bevezetése mellett, javasolta, hogy az állami méltóságok a koronára tegyenek esküt, ennek érdekében pedig indítványozta, hogy a Szent Korona kerüljön át a parlament épületébe. Fontosnak tartotta továbbá, hogy iktassa az Országgyűlés az alkotmányba a *Himnusz*t és *Vörösmarty Mihály Szózatát*. Földy Ferenc képviselői credóját a szellemi értékek iránti elköteleződés, és a hazaszeretet hatotta át.⁷

Amilyen fontos az értékek képviselése, éppoly lényeges mindezek gyakorlati oldala is. Ezért vállára vette a bodroghözi és a hegyközi kisvasút visszaállításának ügyét: a rendszerváltoztatást megelőzően feltámadt a remény, hogy a változások magával hozzák ennek a rendkívül káros intézkedésnek, sőt, rombolásnak a helyreállítását – hiszen nem tudhatta senki ekkor, hogy hazánk anyagi lehetőségei nemcsak végesek, hanem a pusztaság fennmaradás is veszélyben lehet. 1989. szeptember 27-én Földy Ferenc interpellációjával a Minisztertanács elnökéhez fordult, felsorolva azokat az elkésztő számadatokat, amelyek a kilenc évvel korábbi felszámolás következményeiként voltak tapasztalhatók. Hangsúlyozta a káros gazdasági következményeket, a negatív demográfiai változásokat, és kitért a döntéseik súlyosan antidemokratikus jellegére. Kérte a vasút módosított nyomvonalon történő visszaállítását, s ehhez csatolta 25 ezer zempléni állampolgár aláírását. Az elvándorlásra, a gazdasági nehézségekre vonatkozó érvekkel szemben hatalmas beruházási összegeket és mentegetőzést állított Udvari László, az illetékes minisztérium államtitkára. Földy Ferenc azonban nem adta fel: „*elsősorban népképviselőnek tartom magamat*” – mondta, és – ami akkor szokatlannak számított – elutasította az interpellációjára adott választ, és elégedetlenségében az Országgyűlés többsége is osztozott.⁸

Dr. Földy Ferenc
a sárospataki
Comenius Campus
dísztermében,
2018.

Így kerülhetett sor a parlament építési és közlekedési bizottsága 1989. november 9-i kihelyezett ülésére Sárospatakon, amelyen részt vett Kálnoki-Kiss Sándor miniszterhelyettes és Urbán Lajos, a MÁV elnök-vezérigazgatója. Ennek nyomán került elfogadásra előbb novemberben, majd módosítva 1990. február 1-jén a jelentés, amely fenntartotta a lehetőséget a vasút újjáépítésére és megalapozta a térség infrastruktúrájának, a közlekedési kapcsolatok javításának végrehajtását, például a cigándi híd előkészítő munkáinak finanszírozását.⁹

Méltó lezárása volt a képviselői munkának az oktatásról szóló törvény módosításá-

val kapcsolatos helytállása: javaslatai nagyban hozzájárultak a rendszerváltoztatást megelőzően szükségessé vált módosító törvény sikeréhez: az egyetemi oktatók címeinek viselése mellett figyelemmel volt arra is, hogy egyes óvónőképző intézetek visszanyerjék önállóságukat. Konstruktivitása, mértéktartása kiemelte őt képviselőtársai közül.¹⁰

Földy Ferenc soha nem rejtette véka alá – a köz- és magánügyekben egyaránt – polgári-keresztény gondolkodását. Mint keresztény pszichológus vallotta: *”Aki örömet megtalálja Istenben, nem fél a haláltól, és nem tölti el bizonytalansága túlvilág kérdésében...”*¹¹

Jegyzetek

1 Földy Ferenc életútjáról lásd: Kelemen Judit: Búcsú Földy Ferencről = Zempléni Múzsza, XIX. évf. 3. szám, 2019. ősz, 71–73. o.

2 1983. évi III. törvény az országgyűlési képviselők és tanácsstagok választásáról.

3 Huszár István (1927–2010) közgazdász, volt sárospataki tanítóképzős diák az 1980. évi országgyűlési választáson még egyedüli indulóként nyert a Borsod megyei 19. választókerületben. Akkori jelölése összefüggött miniszterelnök-helyettesi tisztségéből történt felmentésével. Viszonya Földy Ferencel később is szívélyes maradt. Aligha véletlen, hogy Huszár István lett az elnöke az 1986-ban megalakult Magyar Comenius Társaságnak, 1987-ben pedig a Comenius Tanítóképző Főiskola címzetes főiskolai tanárává választották. 1988-ban a Hazafias Népfront főtítkára lett, s e minőségében az ún. országos listáról újra parlamenti mandátumot kapott.

4 A bizottság 1988-ban kihelyezett ülést tartott Sárospatakon, a Comenius Tanítóképző Főiskolán.

5 Vö.: Szabó Iréne: Hol voltál, hogy két napig nem láttunk? = Népszava, 114. évf. 300. szám, 1986. december 22., 9. o.; Dr. Földy Ferenc: Megbecsült értelmiség nélkül nem lesz igazi kibontakozás = Észak-Magyarország, 43. évf. 215. szám, 1987. szeptember 12., 3. o.; Tarnavölgyi László: Beszélgetés dr. Földy Ferencel = Sárospatak, XXIX. évf. 1. szám, 1989. július, 3. o.

6 1987. évi I. törvény a földről. Országgyűlési felszólalását lásd: Földy Ferenc: Hivatásszeretet. Szerkesztette: Földy Ferencné Asztalos Adrienne. Operatív Program Kft., Sárospatak–Budapest, 2010. 157–159. o.

7 Országgyűlési felszólalását lásd: Földy Ferenc: Hivatásszeretet, i. m. 160–164. o. Továbbá: Földy Ferenc: Megkoronázzuk-e címerünket? Gondolatok az államiság ünnepén, nemzeti jelképeinkről = Sárospatak, XXIX. évf. 2. szám, 1989. augusztus, 1. o.

8 Országgyűlési felszólalását lásd: Földy Ferenc: Hivatásszeretet, i. m. 165–169. o. Továbbá: Dr. Földy Ferenc interpellációja a bodrogközi- és hegyközi vasútvonal tárgyában = Sárospatak, XXIX. évf. 4. szám, 1989. október, 1. o.

9 Vö: Pécsváradi Botond: Nem...! = Sárospatak, XXIX. évf. 5. szám, 1989. november, 8. o.; Földy Ferenc: Levél képviselőtársaimhoz. A vasútra pedig szükségünk van! = Sárospatak, XXIX. évf. 6. szám, 1989. december, 8. o. A folyamatról történeti összefüggéseiben lásd: Malatinszky Sándor – Parragh Péter – Lénár György – Simon József: Zemplén kisvasútjai. Második, bővített kiadás. Polar Stúdió, h. n., 2016. 83–84. o.

10 1990. évi XXIII. törvény az oktatásról szóló 1985. évi I. törvény módosításáról. Országgyűlési felszólalását lásd: Földy Ferenc: Hivatásszeretet, i. m. 170–171. o.

11 A sárospataki református temetőben 2019. július 20-án elhangzott búcsúztató beszéd szerkesztett szövege.